BO’LAJAK TARBIYACHILARDA SOG’LOM TURMUSH TARZI VA MADANIY GIGIENIK KONIKMALAR KOMPITENTLIGINI RIVOJLANTIRISH TEXNOLOGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH

Ahmedova N.O – JDPI Umumiy psixologiya kafedrasi katta o’qituvchisi

Eshpo’latova M– Pedagogika va psixologiya yo’nalishi 1-bosqich magistri

Annatatsiya: Mazkur maqolada bo’lajak tarbiyachilarda sog’lom turmush tarzi va madaniy gigiyenik ko’nikmalar kompitentligini rivojlantirish texnologiyalarini takomillashtirish mazmuni yoritiladi. Bo’lajak tarbiyachlarda sog’lom turmush tarzi va madaniy gigienik konikmalar kompitentlini rivojlantirish texnologiyalarini takomillashtirishda pedagogik texnologiyalarni qo’llash usullari bayon etiladi.

Kalit so’zlar: bo’lajak tarbiyachilar, sog’lom turmush tarzi, madaniy gigienik konikmalar, kompitentlik, rivojlantirish, texnologiyalar, takomillashtirish.

Аннотация: В данной статье описывается содержание совершенствования технологии формирования здорового образа жизни и культурно-гигиенических навыков у будущих педагогов. Опасно использование педагогических технологий при разработке технологий для развития здорового образа жизни и компетенции культурно гигиенических навыков у будущих педагогов.

Ключеве слова: будущие педпгоги, здоровый образ жини, дапки, культурные гигиенические навыки, компетентность, развитие, технологии, улучшение.

Abctract: The articledescribes the content of improving the technology of forming a healthy liestyle an cultural and hygienic skills of future teachers. The use of pedagogical technologies in the development of technologies for the development of a healthy life style and athe competence of cultural and hygienic skills among future teachers is described.

Keywords: future teachers, healthy lifestyles, paws, cultural and hygine skills, competence, development, technology, improvement.

Jahon hamjamiyatidagi hozirgi ijtimoiy-siyosiy hayot, shuningdek, kishilik jamiyati taraqqiyotining ayni shu bosqichi betakror o'ziga xos xususiyatga egaki, bunda harbiy qudrat emas, balki intellektual salohiyat, aql-idrok, taffakur, yangi iformatsion va pedagogik texnologiyalar hal qiluvchi rol o'ynaydi. Yoshlarni mustaqil, ijodiy fikrlash imkoniyatlarini ishga solish tufayli ular kelgusida vujudga kelish ehtimoli mavjud muamolarni ijobiy hal qilishi orqali, rivojlangan ilg'or texnologiyali davlatlar qatorida munosib o'rin egallashga hissa qo'shishlari mumkin. "Ta'lim" to'g'risidagi Qonunni, "Kadrlar tayyorlaash milliy dasturi" ni ijtimoiy turmushda amalga oshirish jarayonida xalq xo'jaligining barcha jabhalarida "inson omili" ning ro'li ortib bormoqda. Yuksak qobilyatli mustaqil fikrlovchi mutaxassislarni tayyorlashga talab kun sayin kuchayib bormoqda, modomiki shunday ekan, iste'dodli yakka shaxslardagina emas, balki barcha mehnatkashlarning ijodiy imkoniyatlarini ro'yobga chiqarish muammosi zaruratga aylanib kelmoqda. Bunday sharoitda inson va uning intelektual salohiyatiga aloqador bo'lgan fanlarning ahamiyati tobora ortib borishi, har bir shaxsda namoyon bo'lgan va yashirin tarzdagi imkoniyatlaridan foydalanish, ularni ro'yobga chiqarish yo'l-yo'riqlarini ilmiy-nazariy hamda metodologik jihatdan ishlab chiqish ehtiyoji tug'ilmoqda. Jamiyatimiz jadallik bilan taraqqiy etib iqtisodiy va siyosoy mavqei kundan-kunga ortib bormoqda. Ta'lim jarayoniga mukammallilik, aniqlik, yo'lga solinganlik, tartiblilik, ravonlik, vazminlik alomatlarini berish orqali uning samaradorligini oshirish va muqobillashtirish yo'llarini izlash borasida pedagog shaxasida doimo tadqiqotlar olib borilgan. Zamonaviy pedagogikada ham ta'limnining shunday modellari, unga nisbatan shunday yondashuvlar ishlanmoqdaki, ular ta'limga ishlab chiqarish-texnologik jarayon, ma'lum sharoitlarida va belgilangan vaqt

ichida ko'zlangan ta'lim maqsadlariga erishishmi kafolatlaydigan xarakterni berish imkoniyatini yaratadi.

Zamonaviy oliy o'quv muassalarida bilimlar, malakalar va ko'nikmalarni shakllantirishga, balki quydagi tamoyillarni amalga oshirishga yordam beradigan o'quv tarbiya jarayonid yaxlit "talaba-ta'lim ob'yekti" pozitsyasini shakllantirish; talabalar tomonidan o'quv-tarbiya jarayonida o'z o'rnini, mavqeini belgilab olish texnologiyasini o'zlashtirish; o'quv dasturini tuzishda mazunni modul tizimi bo'yicha strukturalash texnologiyasidan foydalanish; muammolarni hal qilish texnologiyasidan o'quv tarbiya jarayonida qo'llanadigan metodlarning metodologik asosi sifatida foydalanish; kichik guruhlarga ishni tashkillashtirishni eng samarali ta'lim modeli sifatida olib qarashni ko'zda tutuvchi texnologiyalar qo'llanishi lozim: Respublikamizning pedagog olim va amaliyaotchilarini ilmiy asoslangan hamda O'zbekistonning ijtimoiy-pedagogik sharoitga moslashgan ta'lim texnologiyalarini yaratish va ularni ta'lim tarbiya amaliyotida qo'llashga intilmoqdalar. Taraqqiy etgan mamlakatlar qatoridan o'rin olish maqsadida ta'lim va tarbiya jarayonida eng ilg'or pedagogic texnologiyalardan foydalanish zarur. Bo'lajak tarbiyachilarning mustaqil va ijodiy fikrlash asosida, sog'lom turmush tarzi va madaniy gigiyenik ko'nikmalar kompitentligini rivojlantirish texnologiyalarini takomillashtirishga oid bilimlarni egallashda, ta'lim jarayonida ijodiy izlanuvchanlik bilan yondishish, mulohazalar zanjirini mantiqiy qura olish qiziqarli materiallarni tanlash, o'rganilayotgan ob'yektlarni xossalarini isbotlash bo'yicha malakalar va ko'nikmalarni shakillantirishga, o'z bilim va malakalarini mustaqil to'ldirib borish ko'nikmalarini rivojlantirishga yo'naltirilgan fan sifatida namoyon bo'ladi. Sog'lom turmjush tarzi va madaniy gigiyenik ko'nikmalar kompitentligini rivojlantirish texnologiyalarini takomillashtirish ta'limida pedagogik texnologiyalarini qo'llash jarayonida talabalarni o'quv imkoniyatlari-bunda tahsil oluvchilarning yoshi, darslarga tayyorgarlik darajasi, jamoadagi o'zaro

munosabatlar, o'z-o'zini boshqarish qobilyatlarini e'tiborga olinib, ijobiy samara beradi. Shu o'rinda bo'lajak tarbiyachilarda sog'lom turmush tarzi va madaniy gigiyenik ko'nikmalar kompitentligini rivojlanish texnologyaarini takomillashtirish o'qtishda pedagogik texnologiyalar tadbig'i jarayonini o'rganish dolzarb masalalardan biri sanaladi. Bo'lajak tarbiyachilarda sog'lom turmush tarzi va madaniy gigiyenik ko'nikmalar kompitentligini rivojlantirish texnologiyalarini takomillashtirishda pedagogik texnologiyalarni qo'llash jarayonida talabalarni o'quv imkomiyatlari – bunda tahsil oluvchilarning yoshi, darslarga tayyogarlik darajasi, jamoadagi o'zaro munosabatlar, o'z-o'zini boshqarish qobilyatlarini e'tiborga olish lozim.

Bo'lajak tarbiyachilarda sog'lom turmush tarzi va madaniy gigiyenik ko'nikmalar kompitentligini rivojlantirish texnalogiyalarini takomillashtirishda pedaggik texnalogiyalarni qo'llashga binoan ta'lim metodlarini tanlashda yuqorida keltirilgan mezonlarga asoslangan holda o'quv jarayonini to'liq loyhalashtirish orqali tashkil etiladi va berilgan o'quv materiallari mazmuni tahsil ularga ongiga tez – oson singdirilishiga hamda ularning xotirasida uzoq vaqt saqlanishiga erishiladi. Bo'lajak tarbiyachilarda sog'lom turmush tarzi va madaniy gigiyenik ko'nikmalar kompitentligini rivojlantirish texnologiyalarni takomillashtirishda samarali komunikatsiya va faoliyatida mustaqillik bilan taminlash maqsadida bugungi kunda keys-texnologiya, rivojlantiruvchi ta'lim texnologiyasi, shaxsga yo'naltirilgan ta'lim texnologiyasi, muommoviy – modul texnologiyasi, loyhaviy ta'lim texnologiyasidan foydalanish ijobiy samara beradi. Keys-texnologiya barcha faol ta'lim metodlarini o'z ichiga olad. Keysni hal qilishda talaba nafaqat egallangan bilimlarni qo'llash, balki o'zining shaxsiy sifatlaini ham namoyon etish imkoniyatiga ega bo'ladi.

ADABIYOTLAR

1.Azizxodjayeva N.N. Pedagogik texnologiya va pedagogi mahorat. –T: 2006

2.Usmonov S.A. Zamonaviy pedagogic texnologiyalarni amaliyotga joriy qilish. –T: 2008

3.Farberman B.L. Ilg'or pedagogik texnologiyalar. –T: 2000

4.Ziyomuhammedov B. Ilg'or texnologiya: nazariya va amaliyot. –T: Ibn Sino. 2001

5.Majidov, J. (2022). ИҚТИДОРЛИЛИК МУАММОСИНИНГ ПСИХОЛОГИК ТЕНДЕНЦИЯЛАРИ. *Журнал Педагогики и психологии в современном образовании*, *2*(7). извлечено от https://ppmedu.jspi.uz/index.php/ppmedu/article/view/5762

6. Malikaxon Qodirova, MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARNING BILISH QOBILIYATLARINI RIVOJLANTIRISH , Журнал Педагогики и психологии в современном образовании: № 3 (2021): Zamonaviy ta'limda Pedagogika va psixologiya fanlari

7.Malikaxon Qodirova, МАШҒУЛОТЛАР ВА УЛАРНИНГ БОЛА ИДРОКИНИ ШАКЛЛАНИШИДАГИ АҲАМИЯТИ , Журнал Педагогики и психологии в современном образовании: № 1 (2021): Zamonaviy ta'limda pedagogika va psixologiya fanlari

8.Nasiba Jumanova, ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ АКТИВАЦИИ, УСКОРЕНИЯ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ТЕХНОЛОГИЙ , Журнал Педагогики и психологии в современном образовании: Том 1 № 1 (2021): Zamonaviy ta'limda pedagogika va psixologiya fanlari

9.Qarshiboyeva, D. (2021). ЁШЛАРНИ КАСБГА ЙЎНАЛТИРИШДА ИЛМИЙ ИЗЛАНИШЛАР ҲАҚИДАГИ БИЛИМЛАР УЗЛУКСИЗЛИГИ. *Журнал Педагогики и психологии в современном образовании*, (2). извлечено от https://art.jspi.uz/index.php/ppmedu/article/view/2906

10.Toshpo'latova, N. (2021). CHET TILI FANLARINI O'QITISHDA O'QUVCHINING INDIVIDUAL PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARINI HISOBGA OLISH USULLARI. Журнал Педагогики и психологии в

современном образовании, (2). извлечено от https://ppmedu.jspi.uz/index.php/ppmedu/article/view/3073

11. Ахмедова Насиба Ачиловна, СОҒЛОМ МУҲИТ –СОҒЛОМ ОИЛА ТАЯНЧИ.https://history.jspi.uz/index.php/ppmedu/article/view/2966/1982

12.Imomqulova, F. (2021). ОИЛАДАГИ ТАРБИЯ УСУЛЛАРИНИ БОЛАНИНГ МУВАФФАҚИЯТГА ЭРИШИШИГА ТАЪСИРИ. Журнал Педагогики и психологии в современном образовании, (2). извлечено от https://ppmedu.jspi.uz/index.php/ppmedu/article/view/3076

13. Kamolova, S. (2022). ЎҚИТУВЧИ ПЕДАГОГИК ҚОБИЛИЯТЛАРИНИ ШАКЛЛАНТИРИШНИНГ ПСИХОЛОГИК АСОСЛАРИ. *Журнал Педагогики и психологии в современном образовании*, *2*(5). извлечено от https://ppmedu.jspi.uz/index.php/ppmedu/article/view/5114

14.Shirin Kamolova, ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИНТЕРАКТИВНЫХ МЕТОДОВ В ОБРАЗОВАНИИ ЯВЛЯЕТСЯ ТРЕБОВАНИЕМ СЕГОДНЯШНЕГО ДНЯ , Журнал Педагогики и психологии в современном образовании: № 2 (2021): Журнал педагогики и психологии в современном образовании

15.Shirin Kamolova, IMPLEMENTATION OF PEDAGOGICAL ETHICS IN FUTURE TEACHERS , Журнал Педагогики и психологии в современном образовании: № 3 (2021): Zamonaviy ta'limda Pedagogika va psixologiya fanlari

16.Po’latova, N. (2022). ОТМ ИЛМИЙ ВА ИННОВАЦИОН ФАОЛИЯТИНИНГ МАЗМУН МОҲИЯТИ . *Журнал Педагогики и психологии в современном образовании*, *2*(5). извлечено от https://ppmedu.jspi.uz/index.php/ppmedu/article/view/5113

17.Mamaraimova, R. (2022). ЎҚУВ ЖАРАЁНИНИНГ ИНТЕРФАОЛ МЕТОДЛАР ЁРДАМИДА ТАШКИЛ ЭТИШНИНГ МАЗМУН МОҲИЯТИ. *Журнал Педагогики и психологии в современном образовании*, *2*(5). извлечено от https://ppmedu.jspi.uz/index.php/ppmedu/article/view/5112

18.Ra'no Mamaraimova, КИЧИК МАКТАБ ЁШИ ЎҚУВЧИЛАР КОМПЕТЕНТЛИК ХУСУСИЯТЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ БАЪЗИ ЖИҲАТЛАРИ , Журнал Педагогики и психологии в современном образовании: № 2 (2021): Журнал педагогики и психологии в современном образовании
19.Jumanova, N., & Abduvalieva, N. A. (2022). BO'LAJAK O'QITUVCHILARDA KASBIY KOMPETENTLIKNI RIVOJLANTIRISH. *Журнал Педагогики и психологии в современном образовании*, *2*(5). извлечено от https://ppmedu.jspi.uz/index.php/ppmedu/article/view/5107
20.Achilovna, A. N., & ugli, K. S. F. (2022). Information Texnologu in the Professional Development of Modem Teachers. *International Journal of Discoveries and Innovations in Applied Sciences*, *2*(2), 73–77. Retrieved from https://openaccessjournals.eu/index.php/ijdias/article/view/1054
21.Kamolova, S. U., Shakarbaeva, S. A., Yuldashev, S. A., & Ochilov, C. Q. (2020). The Essence Of The Content Of Enriching The Scientific Outlook Of Future Teachers. Essence, 29(8), 3593-3598.
22.Kamolova, Shirin Usarovna, & O'Skanov, Mirsaid (2022). BOSHLANG'ICH SINF O'QITUVCHILARINING KOMMUNIKATIV QOBILIYATLARINI SHAKLLANTIRISH JIHATLARI. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 2 (2), 676-681.
23.Kamolova, Shirin Usarovna, & Axmedova, Fotima Xurramovna (2022). SOG'LOM SHAXS HAYOTIDA PSIXOLOGIK XIZMATNING O'RNI. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 2 (2), 630-636.